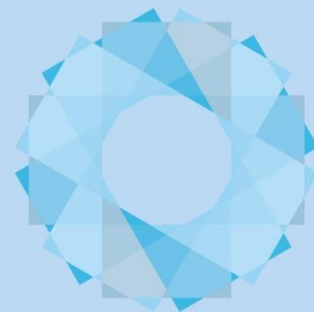

Merværdi i byudviklingen 13.03.2019
Jan Ove Petersen

EnergiMetropol
ESBJERG

Projekt:

**Esbjergs Havnenære Byområde
i sammenhæng med Esbjerg Bymidte**

Esbjerg
Kommune

Esbjerg by med havnen i forgrunden

EnergiMetropol

Esbjerg
Kommune

Det havnenære byområde. De centrale dele af Esbjerg Bymidte

EnergiMetropol
Aalborg

Esbjerg
Kommune

Udfordringen:

At løse udfordringen om at få byen til at hænge sammen med en levende og stor velfungerende havn på en meget attraktiv funktionel og arkitektonisk måde, der er indpasset i landskabet og omgivelser.

- Løsninger der inspirerer meget til andre projekter i området, som medvirker til en positiv transformation fremadrettet. Skabe mange synergieffekter.

Den oprindelige Dokhavn

Dokhavnen i dag

EnergiMetropol
2016

Esbjerg
Kommune

Proces 1

Alle indsatser bygger på en samlet strategi. Et fælles mål om Esbjerg som energimetropol og storby tæt på storslåede naturværdier. En overordnet byplan samler alle projekterne, så synergieffekten er maksimal.

- Den overordnede planlægning, strategierne, er tilvejebragt på baggrund af bl.a. workshops med interessenter, borgerhøringer mv, så ejerskabet er sikret.

Borger- og interessentmøder

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Proces 2

Esbjerg er et initiativrigt bysamfund. Dette skaber fortsat resultater i tæt samarbejde på tværs mellem den offentlige og den private sektor. Bl.a. har Esbjerg bymidteforum eksisteret siden 1995.

- Siden vedtagelsen af lov om Esbjerg havn og jernbane til Esbjerg i 1868 for – i år for 150 år siden – har Esbjerg på en meget konstruktiv og aktiv måde løbende tilpasset sig tiderne på en kreativ måde.

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Proces 3

At have et forarbejde før gennemførelse af projekterne, som langsigtet sikrer det fornødne ejerskab både hos kommunen, borgerne, de handlende og erhvervslivet.

- Der er bl.a. arbejdet bevidst med midlertidighed i en længere periode i det havnenære byområde, så der er kommet en seriøs drøftelse med borgerne, de handlende og erhvervslivet om de bedste løsninger.

Midlertidige foranstaltninger, forsøg 2012

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Proces 4

Det har været et helt klart mål ved projekterne at udvikle den lokale identitet, så der både skete en fornyelse og fastholdelse af de nuværende bevaringsværdige værdier.

- Det har været et mål at få en arkitektur som er stedsspecifik og på den måde unik. Rammen har ofte været begrænsende ressourcer og økonomiske midler, og som regel stykket sammen af offentlige og private kilder.

Landgangsprojektet

Bomholts Plads

EnergiMetropol
2018-2020

Esbjerg
Kommune

Proces 5

De enkelte gennemførte projekter er gennemført med effektive styringsmetoder samtidig med klare mål om synlige og smukke resultater.

- Alle projekter bygger på målbevidste planlægningsstrategier kombineret med arkitektkonkurrencer. Dette højner både den funktionelle og den arkitektoniske kvalitet. Der er gennemført 3 større arkitektkonkurrencer i Esbjerg Bymidte og 2 nye er på vej.

Placering af konkurrencer i Esbjerg

ESBJERG BYPLAN

- STORBYLIV, BOLIGER OG OPLEVELSER FOR ALLE

100 UDVIKLINGSPROJEKTER

November 2015

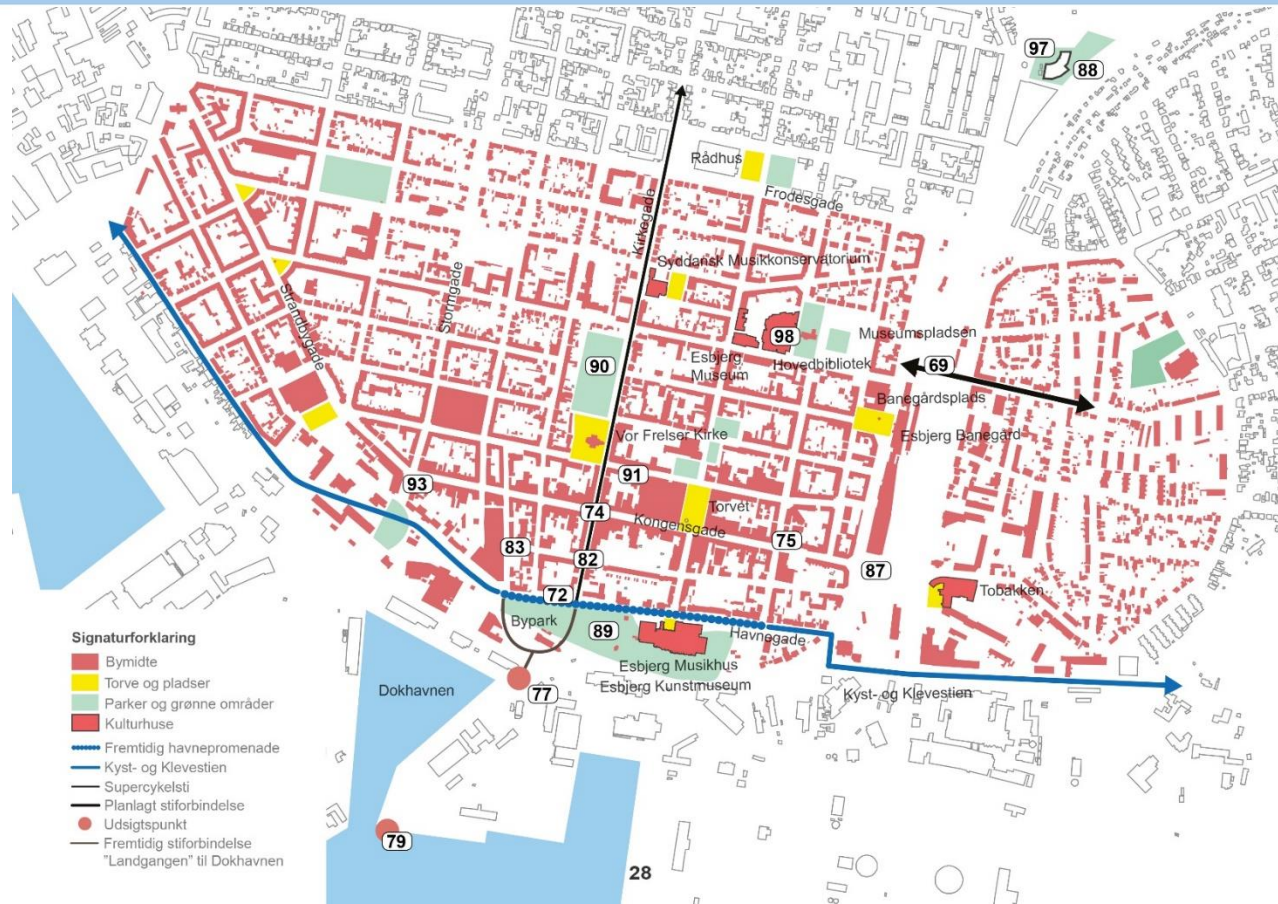

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Strategiplan for Esbjerg Bymidte i Esbjerg Byplan, 2015

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Plan for sammenhæng mellem Esbjerg by og havn. 10 projekter

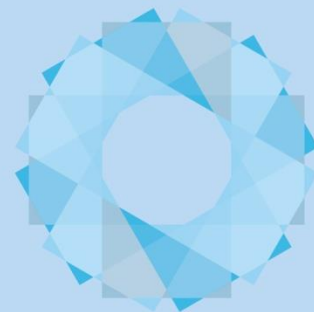
EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

"By til Havn" forsøg 2012

Midlertidige indretninger fra 22. juni til 1. oktober 2012 i hele det havnenære byområde.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Oversigtskort over "By til Havn" forsøget i 2012

Åbning af "By til Havn" forsøg med midlertidige foranstaltninger, 2012

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

"By til Havn" forsøg med midlertidige foranstaltninger, 2012. Informationscenter ved Stormgade

EnergiMetropol
Aalborg

Esbjerg
Kommune

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

“By til Havn” forsøg med midlertidige foranstaltninger, 2012. Kongensgade ved Kirkegadekrydset med ophold og informationsstander

“By til Havn” forsøg med midlertidige foranstaltninger, 2012. Kongensgade med bannere og mulighed for ophold

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

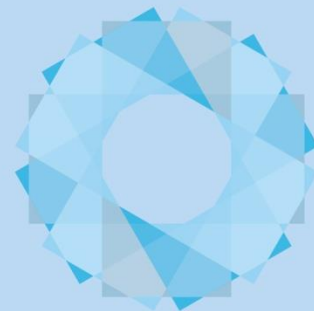
Landgangen og Havnepromenaden

Forbindelse mellem Esbjerg by og Havn i nordsydlig retning på en smuk måde, som samtidig giver nye oplevelser for borgerne og de besøgene.

Arkitektonisk fremhæver anlægget det landskabelige i området og udnytter potentialet i Byparken. Materialevalget og konstruktionen er tilpasset havnemiljøet.

Vinder-team i konkurrencen 2015: Bygge- og entreprenørvirksomheden JORTON A/S med arkitektfirmaet COBE ApS, ingeniørfirmaerne MOE A/S og Krabbenhøft & Ingolfsson som rådgivere. Stålentreprenør Valmont SM A/S.

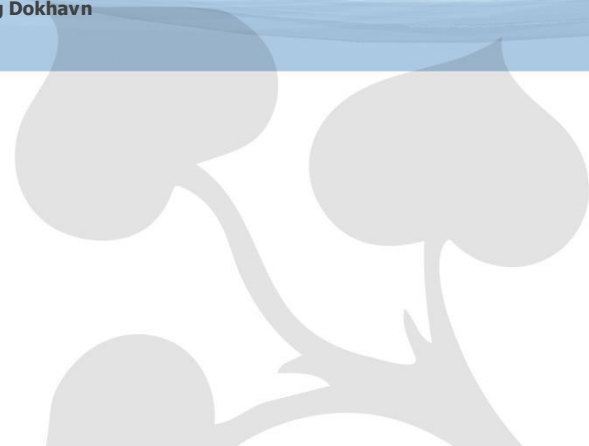
Partnerskab mellem Realdania, Esbjerg Kommune, Den kommunale selvstyrehavn Esbjerg Havn og Udviklingselskabet Esbjerg Dokhavn A/S.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Forsøg med midlertidig bro over Toldbodvej 2010

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Vinderforslaget for Landgangen og Havnepromenaden fra Arkitektfirmaet COBE, der er realiseret. Indvies i juni 2018

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Dokhavnen og Toldbodvej før etablering af Landgangen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Landgangen der færdiggøres til indvielsen i juni 2018. Set fra luften

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Landgangens indvielse d. 7. juni 2018. Set fra Kleven mod Dokhavnen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Havnegade før etablering af Havnepromenaden. Området blev brugt til bilparkering, der nu er flyttet

Under forsøget "By til Havn" i 2012 blev der etableret en midlertidig havnepromenade i Havnegade

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Havnepromenaden er etableret og taget i brug

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Udsigten over Hulvejen fra et af Havnepromenadens udsigtspunkter

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Kongensgade og sidegader

Efter arkitektkonkurrence i september 2013 er store dele af Kongensgade og sidegaderne til Kongensgade attraktivt omdannet til Borgernes gade med forretningsliv og med særlige aktivitetszoner i solsiden. Der er sket en lokal tilpasning af byrums udformningen på baggrund af gennemført forsøg i 2012 med midlertidige foranstaltninger. Inventar, belysning og belægning mv er fornyet og dog indpasset i bymiljøet. Resten af omdannelsen er planlagt.

Arkitektonisk er belægningen visuelt udformet som et billede af sandbunden i vadehavet, der danner det smukkeste mønster af strømrubber. En del af belysningen ligner ravklumper.

Kirkegade er endvidere særligt omdannet til supercykelgade, der strækker sig fra Esbjerg Nord gennem bymidten og ned til Dokhavnen via Landgangen.

Arkitektkonkurrencen blev vundet af Preben Skaarups Tegnestue og ingeniørfirmaet Grontmij.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Kongensgade før fornyelsen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Kongensgade under "By til Havn" forsøg 2012 med midlertidigt udstyr for afprøvning af mulighederne

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Vinderforslaget i Kongensgade fra Preben Skaarups tegnestue, der er realiseret

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Fornyelse af Kongensgade i Kirkegade-krydset

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Kirkegade før fornyelsen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Vinderforslaget i Kirkegade fra Preben Skaarups tegnestue, der er realiseret

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Kirkegade efter fornyelsen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Kosmoramakarreén i Kongensgade

Et bolig- og erhvervsområde

Efter en gennemgribende renovering er gårdarealet Kosmoramakarreén netop afsluttet og taget i brug.

Gården ligger centralt i bymidten i en karré, der støder direkte op til gågaden Kongensgade. Udfordringen med at få mange bygninger og mange funktioner til at fungere på de relativt få gård-kvadratmeter er løst ved dobbeltudnyttelse og stram styring af gårdens indretning. Arkitektonisk er der opnået robuste løsninger, som matcher det blandede byliv med både beboere, forretninger, cafeer mv. Oprindelige baghuse er genanvendt, herunder er en tidligere biografbygning indrettet med et kreativt iværksættermiljø.

Projektet er gennemført som byfornyelses-gårdforbedring med solid supplerende privat støtte.

Konsulenter er SBS rådgivning, COWI og MOVE Arkitektur.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

19 04 2013

Karrégården før forbedring

EnergiMetropol

Esbjerg
Kommune

Karrégården efter forbedring

EnergiMetropol

Esbjerg
Kommune

Ny karré

Et eksempel på en ny privat bebyggelse i en karré i Kongensgade

Eksempel på ny stor privat opført bebyggelse i Kongensgade til erhvervslejemål i stueetagen og mere end 80 boliglejligheder midt i bymidten. Bebyggelsen ligger tæt ved det ny opførte shoppingcenter i Jernbanegade.

Bebyggelsen er pt. ved at blive solgt til ejerlejligheder.

Eksempel på den afsnittende effekt på private ønsker, der bl.a. er kommet efter de igangsatte fornyelser og forbedringer i Esbjerg Bymidte.

Arkitektonisk er bebyggelsen udviklet på baggrund af en privat afholdt arkitektkonkurrence. Den nye bebyggelse er en nyfortolkning af karréhuse.

Opført af KD Selskaberne.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Den nye bebyggelse med erhverv og boliger, der indgår i den eksisterende karréstruktur

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Arkitekturen er nyfortolkning af karréhuset

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Proces

- **$E = T \times R \times P^2$**

- **E**= Esbjerg-projekt
- **T**= Tillid
- **R**= Resurser
- **P**= Plankultur

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

EnergiMetropol
Danmark

Esbjerg
Kommune

Evt. flere eksempler

EnergiMetropol
Danmark

Esbjerg
Kommune

I. C. Møllerparken

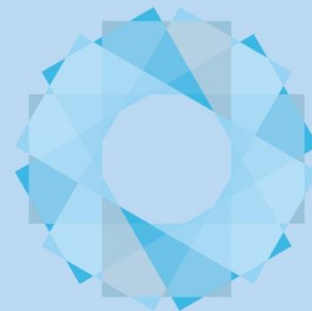
Et nyt "åndehul" i bymidten

Den gamle kirkegård fra 1884 op til Esbjergs ældste kirke, Vor Frelsers Kirke, er blevet gennemgribende renoveret.

I juni 2013 havde stedet fået en ny indretning som gav gode rekreative aktivitets- og opholdsrum for alle aldersgrupper i den tætteste del af Esbjerg Bymidte. Samtidig er stedets historie bevaret.

Som et af de større grønne områder i bymidten er stedet meget anvendt.

Renoveringen er sket i et samarbejde med Esbjerg Fonden og Esbjerg Kommune. Arkitektfirmaet Move har stået for indretningen af arealerne i samarbejde med Esbjerg Kommune.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Parkens lange springvand er opført ud fra akse til Norgesgade mod Banegården

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Springvandet giver anledning til meget forskellig nydelse...

EnergiMetropol
Danmark

Esbjerg
Kommune

Det nye biografcenter

Er ved at blive bygget. Skal ligge i forlængelse af shoppingcenter Broen på østsiden. Alle biografer i Esbjerg flytter tilbage til den centrale del af bymidten. Åbnes i 2019.

EnergiMetropol
ESBJERG

Esbjerg
Kommune

Visualisering fra lokalplanen. Biografen set fra nord i forlængelse af Shoppingcenter Broen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Stibro over banen

EnergiMetropol
ESBJERG

Stibro over banen, som binder Østerbyen sammen med de centrale del af bymidten med. Stibroen er et forbindelsesled på den kommende supercykelstiforbindelse øst-vest i Esbjerg Bymidte. Planlægges åbnet i 2020.

Esbjerg
Kommune

VISUALISERING

Visualisering af Dissing+Weitling architecture i samarbejde med COWI. Stibroens cirkelkurve set fra østsiden af jernbanen

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

VISUALISERING

Visualisering af Dissing+Weitling architecture i samarbejde med COWI. Stibroen set i øjenhøjde med tosporet cykelbane og separat gangsti

EnergiMetropol
Danmark

Esbjerg
Kommune

GAME Street Mekka

EnergiMetropol
ESBJERG

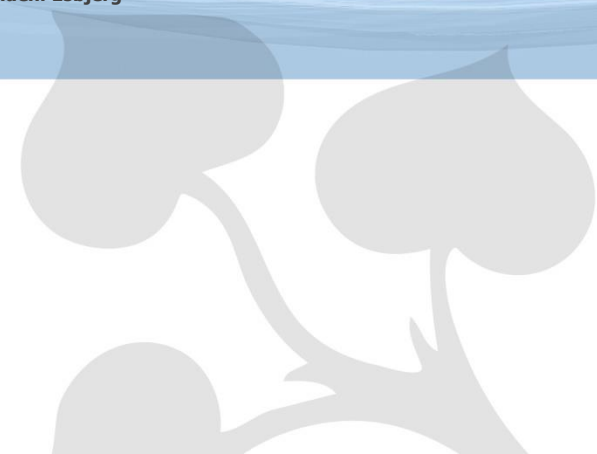
Esbjerg var den første af tre byer uden for København som fik udviklet et indendørs mekka for gadeidræt. Det åbnede i januar 2016. Bygningerne er genanvendelse af et oprindeligt remiseområde, som en del af bymidten. Arkitekturen har taget udgangspunkt i denne oprindelse.

Projektet er fremkommet efter en konkurrence. Vinderen var totalentreprenøren Vest-Byg i samarbejde med arkitektfirmaet Effekt, ingeniørfirmaet Rambøll, landskabsarkitekt MASU Planning og Skate rådgiver Luke Jouppi.

Realiseringen af de tre nye GAME Street Mekkaer er gennemført i et partnerskab mellem Realdania, TrygFonden og Nordea-fonden. Esbjerg Kommune deltager også med økonomiske midler.

Esbjerg
Kommune

Remisebygningen til højre er den oprindelige bygning, og området indeholder også den oprindelige drejeskive til tog, som anvendes aktivt. Stedets historie er bevaret.

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Street Mekka ligger som en del af bymidten og hvor der kan ske støjende aktiviteter (se nederst i midten af billedet)

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

EnergiMetropol
Esbjerg

Esbjerg
Kommune

Aktivitet i Street Mekka samler børn og unge

Aktivitet i Street Mekka samler de unge i rustikke omgivelser

EnergiMetropol
Danmark

Esbjerg
Kommune